

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

**Handboek verantwoording
bekostiging Media
instellingen**

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	4
1 Wetgeving en richtlijnen	5
1.1 Wetgeving en richtlijnen	5
1.2 Procedure	5
2 Onderdelen van de verantwoording	6
2.1 Jaarrekening	6
2.2 Bestuursverslag	6
2.3 Accountantsproducten	6
2.4 Verantwoording Mediawijzer.net	7
3. Modellen voor verantwoording	9
Model I - Balans	9
Model II - Exploitatierekening	11
4. Toelichting op de modellen voor de verantwoording	12
4.1 Toelichting op het model voor de balans	12
4.1.1 Vaste activa	12
4.1.2 Eigen vermogen	12
4.1.3 Voorzieningen	12
4.2 Toelichting op het model voor de exploitatierekening	13
4.2.1 Begrotingskolom	13
4.2.2 Baten	13
4.2.3 Lasten	13
4.2.4 Saldo bijzondere baten en lasten	14
4.3 Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum	14

Inleiding

Het handboek verantwoording bekostiging Media instellingen (hierna: Handboek) is een nadere uitwerking van de verantwoordingsvoorschriften voor de volgende instellingen die op grond van artikel 2.146 van de Mediawet 2008 (hierna MW 2008) bekostiging ontvangen:

- de Stichting Omroep Muziek (hierna: SOM)
- de Stichting Nederlandse Lokale Publieke Omroepen (hierna: NLPO)
- het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid (hierna: NIBG)
- het landelijke expertisecentrum Mediawijzer.net (hierna: Mediawijzer.net)

Met uw jaarrekening legt u jaarlijks verantwoording af aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna: OCW) over de besteding van de verleende bijdrage.

Uitgangspunt voor de verantwoording van SOM, het NIBG, de NLPO en Mediawijzer.net is het meerjarenplan en –begroting voor de periode van vijf jaar (artikel 2.180 Mediawet 2008) en de verleningsbeschikking voor de bijdrage.

Op grond van artikel 2.181, lid 1 Mediawet 2008 dient u jaarlijks de aanvraag voor bekostiging over het komende boekjaar in vóór 15 september. Binnen 13 weken na ontvangst van de aanvraag wordt een beschikking tot verlening van de bijdrage gegeven. De termijn van 13 weken bedraagt 22 weken indien over de aanvraag een advies gevraagd moet worden.

1 Wetgeving en richtlijnen

1.1 Wetgeving en richtlijnen

De volgende wet- en regelgeving en richtlijnen zijn relevant voor de jaarlijkse verantwoording:

- Mediawet 2008, hoofdstuk 2
- Burgerlijk Wetboek, Boek 2, Titel 9 (BW 2 Titel 9)
- Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, met name RJ 640 (organisaties zonder winstoogmerk)
- Wet normering topinkomens (WNT)
- Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016, met uitzondering van de voorschriften over het treasury statuut, de artikelen 6, 7 en 10 en de paragrafen 4 en 5.¹

De Europese (daarmee wordt bedoeld Europese richtlijnen 2014/23/EU betreffende het plaatsen van concessieopdrachten en 2014/24/EU betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten) en de nationale wet- en regelgeving inzake aanbestedingen (daarmee wordt bedoeld artikel 1.1 van de Aanbestedingswet 2012)

Er is zoveel mogelijk aangesloten bij de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving 640 (RJ 640 – organisaties zonder winstoogmerk). Daar waar specifieke wet- of regelgeving of subsidievoorschriften gelden die afwijken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving gaan deze vóór op de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving.

Wanneer hetgeen in dit Handboek vermeld afwijkt van eerdergenoemde richtlijnen, dan prevaleert het Handboek.

Bovenstaande wetten en regelingen zijn te vinden via de website www.wetten.nl.

1.2 Procedure

Op grond van artikel 2.181, lid 2 Mediawet 2008 dient u jaarlijks de verantwoording over het betreffende boekjaar in vóór 1 mei. Met de verantwoording vraagt u tevens aan OCW om de bijdrage vast te stellen.

Aan de hand van de ingediende verantwoording beoordeelt OCW of de bijdrage besteed is aan het doel waarvoor deze is verstrekt.

¹ U dient, voor zover uw instelling gebruik maakt van financiële derivaten, de voorschriften over financiële derivaten in de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 overeenkomstig toe te passen, met dien verstande dat:

- in artikel 1 bij de definitie van 'externe toezichthouder' in plaats van 'de Inspectie van het Onderwijs' wordt gelezen: het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
- in artikel 1 bij de definitie van 'interne toezichthouder' wordt gelezen het orgaan binnen het bevoegd gezag van uw instelling dat onafhankelijke van het bestuur en/of de directeur functioneert en dat intern toezicht houdt op de uitvoering van de taken van uw instelling;
- u voor de toepassing van de regeling gelijk wordt gesteld met een instelling vallend onder de definitie 'Instellingen' in artikel 1 van de regeling.

2 Onderdelen van de verantwoording

De jaarlijkse verantwoording en de aanvraag tot vaststelling van de bijdrage bestaat uit twee onderdelen: de jaarrekening en het bestuursverslag (RJ 640.301). Daarnaast voegt de accountant een aantal accountantsproducten toe. Voor de verantwoording hanteert OCW voorgeschreven modellen, het is verplicht deze te hanteren. Hierna worden de vereisten voor de verschillende onderdelen van de verantwoording toegelicht.

Voor Mediawijzer.net is ook paragraaf 2.4 van toepassing.

2.1 Jaarrekening

De jaarrekening, als bedoeld in artikel 2.181 lid 2 Mediawet 2008, bevat de volgende onderdelen:

1. Balans
De balans dient opgesteld te worden volgens model I.
Alle balansposten dienen te worden toegelicht.
2. Exploitatierekening
De exploitatierekening dient opgesteld te worden volgens model II.
Alle posten in de exploitatierekening dienen te worden toegelicht.

Daarnaast wordt het aanbevolen een kasstroomoverzicht op te stellen (RJ 640.304).

2.2 Bestuursverslag

Het bestuursverslag als bedoeld in RJ 640.301 wordt ondertekend door het bestuur. Al dan niet in aanvulling op elementen die zijn voorgeschreven in de RJ 640 (organisaties zonder winstoogmerk), bevat het bestuursverslag een toelichting op de volgende onderwerpen:

- a. het exploitatieresultaat;
- b. de financiële positie waarbij u, indien van toepassing, een toelichting op het beleggingsbeleid en eventueel de door u gebruikte financiële derivaten geeft;
- c. een inzichtelijke kwalitatieve beschrijving van de verrichte activiteiten in het afgelopen jaar en het al dan niet realiseren van de voorgenomen activiteiten;
- d. de zaken die nu en in de toekomst van invloed kunnen zijn op de continuïteit en het functioneren van uw organisatie;
- e. de specifieke aandachtspunten die in de beschikking tot verlening van de bijdrage zijn vermeld;
- f. de samenstelling van het bestuur, de directie en, indien van toepassing, van de Raad van Toezicht, inclusief data van aan- en aftreden.

2.3 Accountantsproducten

De jaarlijkse verantwoording wordt door uw accountant voorzien van de volgende producten:

1. De controleverklaring bij de jaarrekening, opgenomen in uw jaarrekening onder 'Overige gegevens' (RJ 640 303).
In het Accountantsprotocol verantwoording bekostiging Media instellingen worden, aanvullend op de geldende beroepsvoorschriften van de NBA, de onderwerpen vastgelegd die door de accountant moeten worden gecontroleerd of onderzocht.
2. Accountantsrapport

Indien de accountant een rapport van bevindingen heeft opgesteld, voegt u dat bij uw jaarverantwoording.

U stuurt de financiële verantwoording, inclusief de daarbij afgegeven controleverklaring samen met het eventuele rapport van bevindingen, naar OCW. Daarbij kunt u aangeven hoe u hebt gereageerd op de bevindingen van de accountant.

2.4 Verantwoording van Mediawijzer.net

De verantwoording van Mediawijzer.net kunt u opnemen in de jaarlijkse aanvraag tot vaststelling van de bekostiging (jaarverantwoording) van de penvoerder van Mediawijzer.net, NIBG.

- a. u neemt het activiteitenverslag op in het bestuursverslag van NIBG op een zodanige wijze dat de activiteiten van Mediawijzer.net afzonderlijk herkenbaar zijn en gerelateerd aan de activiteiten van het projectplan van de bekostiging. Het verslag bevat, voor zover van toepassing, een analyse van verschillen tussen de voorgenomen activiteiten en beoogde resultaten, vermeld in het activiteitenplan, en de feitelijke realisatie;
- b. de financiële eindverantwoording over het project van de bekostiging neemt u op in de reguliere door een accountant gecertificeerde jaarrekening, op zodanige wijze dat de baten en lasten met betrekking tot Mediawijzer.net afzonderlijk kunnen worden afgelezen. Dit betekent dat dit een onderdeel van de accountantscontrole is. Hieronder vindt u een model die u kunt gebruiken voor de verantwoording van Mediawijzer.net.

Model: Verantwoording van Mediawijzer.net

<i>Omschrijving</i>	<i>Toewijzing</i>	<i>Bedrag van</i>	<i>Totale</i>	<i>Te</i>
	<i>g</i>	<i>toewijzing</i>	<i>kosten</i>	<i>verrekenen</i>
				<i>ultimo</i>
				<i>verslagjaar</i>
	<i>kenmerk</i>	<i>Datum</i>	EUR	EUR
Mediawijzer.net	[...]	[--/--/--]		EUR
1. Activiteit A			1.	
2. Activiteit B			2.	
3. Activiteit C; etc.			3.	
		Totaal		

U kunt ook er voor kiezen om de verantwoording van Mediawijzer.net separaat in te dienen. U dient dan een aanvraag tot vaststelling en de jaarlijkse verantwoording in, bestaande uit een activiteitenverslag, een financieel verslag en een controleverklaring, zoals vermeld in paragraaf 1.2 (wettelijk kader) en uitgewerkt in 2.3 (financiële rechtmatigheid) van het Accountantsprotocol Verantwoording bekostiging Media instellingen

- a. Het activiteitenverslag:
 - Aan de hand van dit activiteitenverslag toont u aan dat de activiteiten waarvoor bekostiging is verleend, zijn verricht en dat is voldaan aan de aan de bekostiging verbonden verplichtingen.

- Het activiteitenverslag bevat een overzicht van de werkzaamheden waarvoor bekostiging is verleend en van de daarmee bereikte resultaten. De inrichting van het verslag komt overeen met de inrichting van het activiteitenplan. Het verslag bevat, voor zover van toepassing, een analyse van verschillen tussen de voorgenomen activiteiten en beoogde resultaten, vermeld in het activiteitenplan, en de feitelijke realisatie.
- b. Het financieel verslag:
- geeft een zodanig inzicht dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd over de besteding van de bekostiging door Mediawijzer.net;
 - sluit aan op de indeling van de begroting die voorafgaand aan de verlening van de bekostiging is ingediend;
 - geeft een toelichting bij belangrijke verschillen tussen financieel verslag en begroting;
 - is te relateren aan de activiteiten in het activiteitenverslag.
- c. Controleverklaring:
- Controleverklaring bij het financieel verslag over een projectsubsidie. Een (meerjarig) projectsubsidie kan, na afloop van de projectperiode, in een financieel verslag over de projectperiode worden verantwoord dan wel via de jaarrekening. De aanwijzingen voor de accountant in dit protocol gelden ook bij de verantwoording van een projectsubsidie via een financieel verslag, tenzij de aanwijzingen alleen betrekking hebben op de controle van de jaarrekening. Het financieel verslag gaat vergezeld van een verklaring van een accountant. Voor de verklaring gebruikt u het Model controleverklaring bij het financieel verslag over een bijdrage. De accountant maakt gebruik voor het financieel verslag van de model controleverklaring bij het financieel verslag over een projectsubsidie (model 4) en hanteert voor de strekking van het oordeel de volgende tolerantietabel.

Toleranties voor het oordeel bij het financieel verslag over een projectsubsidie	
Rechtmatigheid	2% van het totaalbedrag aan subsidiabele kosten van de projectsubsidie van OCW

Bij verantwoording van de projectsubsidie door middel van een jaarrekening dient model 3 bij deze jaarrekening te worden gehanteerd.

3. Modellen voor verantwoording

Model I - Balans

	Huidig boekjaar	Vorig boekjaar
ACTIVA		
Vaste activa		
I Immateriële vaste activa		
II Materiële vaste activa		
III Financiële vaste activa		
Totale vaste activa		
Vlottende activa		
IV Voorraden		
V Vorderingen		
VI Effecten		
VII Liquide middelen		
Totale vlottende activa		
TOTALE ACTIVA		

	Huidig boekjaar	Vorig boekjaar
PASSIVA		
Eigen vermogen		
I Algemene reserve		
II Bestemmingsreserves		
III Bestemmingsfondsen		
Totaal eigen vermogen		
Voorzieningen		
IV Voorzieningen		
Totale voorzieningen		
Langlopende schulden		
V Langlopende schulden		
Totale langlopende schulden > 1 jaar		
Kortlopende schulden		
VI Kortlopende schulden		
Totale kortlopende schulden < 1 jaar		
TOTALE PASSIVA		

Model II – Exploitatierekening

BATEN	Huidig boekjaar	Begroting	Vorig Boekjaar
Eigen inkomsten			
Directe opbrengsten			
Opbrengsten			
Sponsorinkomsten			
Overige inkomsten			
Indirecte opbrengsten			
Totaal eigen inkomsten			
Bijdragen/Subsidies			
Jaarlijkse bijdrage OCW			
Overige bijdragen/subsidies			
Totaal bijdragen/subsidies			
TOTALE BATEN			
LASTEN	Huidig boekjaar	Begroting	Vorig boekjaar
Beheerlasten materieel			
Beheerlasten personeel			
Beheerlasten totaal			
Activiteitenlasten materieel			
Activiteitenlasten personeel			
Activiteitenlasten totaal			
TOTALE LASTEN			
Saldo uit gewone bedrijfsvoering (Totale Baten – Totale Lasten)			
Saldo rentebaten / -lasten			
EXPLOITATIERESULTAAT			

4. Toelichting op de modellen voor de verantwoording

4.1 Toelichting op het model voor de balans

Het is niet toegestaan van model I (zie 3 Modellen voor verantwoording) af te wijken. Voor specificaties van de in het model vermelde hoofdposten gelden geen voorschriften.

4.1.1 Vaste activa

U waardeert de materiële vaste activa op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Aanschaffingen boven € 2.500 worden geactiveerd. Aanschaffingen tot en met € 2.500 komen direct ten laste van de exploitatierekening.

Als u bijdrage/subsidie ontvangt voor investering in vaste activa (boven € 2.500), dan vindt verantwoording van de bijdrage/subsidie niet plaats in de exploitatierekening. U neemt de investering op in de balans. De ontvangen bijdrage/subsidie neemt u op onder de Langlopende schulden met als subpost 'Investeringsbijdrage/-subsidie'. Deze post 'Investeringsbijdrage/-subsidie' valt vrij via de exploitatierekening, gelijklopend met de afschrijvingstermijn van de investering en wordt opgenomen onder de baten.

4.1.2 Eigen vermogen

Bij het maken van onderscheid tussen algemene reserve, bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen volgt u de actuele Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving, RJ 640 (RJ 640.310-318).

De financiële verantwoording van overige (project)bijdragen/subsidies neemt u op zodanige wijze op in de jaarrekening dat de baten en lasten met betrekking tot het project en de activiteiten voor de bijdrage/subsidie afzonderlijk kunnen worden afgelezen.

Een per balansdatum nog niet besteed deel van de (project)bijdragen/subsidies neemt u apart herkenbaar op als vooruit ontvangen bijdragen/subsidies (onder de kortlopende of langlopende schulden). Indien dit bedrag besteed wordt in een betreffend jaar dient u dit vrijgevalen bedrag in uw jaarrekening in de exploitatierekening te boeken als (project)bijdrage/subsidie publieke middelen.

Aandachtspunt:

Het verloop van de algemene reserve, bestemmingsreserves en -fondsen dient te worden toegelicht. De relatie tussen lasten in de exploitatierekening en uitputting van de bestemmingsreserves en -fondsen dient u eveneens toe te lichten. Ook de relatie met de resultaatbestemming (dotaties en aanwending) dient u inzichtelijk te maken en nader toe te lichten.

4.1.3 Voorzieningen

Bij deze post staat het u vrij subposten te gebruiken naar eigen inzicht. Volg bij het treffen van voorzieningen de bepalingen in artikel 374 BW 2 Titel 9 en tevens de actuele Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving, RJ 252. Deze richtlijn geeft de voorwaarden aan waaronder een voorziening getroffen kan worden en de wijze waarop deze toegelicht moet worden.

U neemt in de toelichting in ieder geval het verloop van de voorziening, de waarderingsmethode en korte omschrijving van de aard van de voorziening op (zie RJ 252.2).

4.2 Toelichting op het model voor de exploitatierekening

Het is niet toegestaan van model II (zie 3 Modellen voor verantwoording) af te wijken. Voor specificaties van de in het model vermelde hoofdposten gelden geen voorschriften. Aan de batenkant wordt onderscheid gemaakt tussen opbrengsten en subsidies/bijdragen. Onder die laatste categorie worden de subsidies/bijdragen van andere overheden en/of bijdragen van particulieren begrepen. Opbrengsten kunnen worden beschouwd als eigen inkomsten. De lasten worden onderscheiden naar beheerlasten en activiteitenlasten. Hieronder vindt u een nadere uitleg van genoemde posten.

4.2.1 Begrotingskolom

Zorg ervoor dat cijfers in de kolom Begroting overeenstemmen met de meerjarenbegroting die de staatssecretaris heeft goedgekeurd. Voor een goed inzicht licht u de materiële verschillen tussen de opgenomen begroting en de realisatie toe.

Het kan voorkomen dat in de loop van de periode substantiële wijzigingen in de jaarbegroting optreden ten opzichte van de door OCW goedgekeurde begroting. In dat geval hanteert u de meest recente door de Raad van Toezicht of bestuur goedgekeurde, jaarbegroting als referentiepunt en licht u de belangrijkste afwijkingen (groter dan 10%) van de door de staatssecretaris goedgekeurde begroting toe.

4.2.2 Baten

Bij deze post wordt onderscheid gemaakt tussen Opbrengsten, Subsidies en Bijdragen. De Opbrengsten worden gesplitst naar Directe en Indirecte opbrengsten.

- a. Directe opbrengsten:
Onder de directe opbrengsten verantwoordt u alle inkomsten die in enige relatie staan tot uw kernactiviteiten. U maakt onderscheid tussen Opbrengsten, Sponsorinkomsten en Overige inkomsten. Deze opbrengsten dienen afzonderlijk als opbrengsten te worden verantwoord en mogen niet gesaldeerd worden met de activiteitenlasten.
- b. Indirecte opbrengsten:
Indirecte opbrengsten zijn opbrengsten die geen of een indirecte relatie hebben met uw kernactiviteiten. U verantwoordt hier baten zoals verhuur onroerend goed of vergoedingen voor het uitlenen van personeel.
Zie ook de opmerking onder Saldo bijzondere baten/lasten.
- c. Bijdragen OCW:
Verantwoord de Bijdrage OCW als bate voor het verleende bedrag.
- d. Overige subsidies/bijdragen:
Onder 'Overige subsidies/bijdragen' geeft u een opsomming van alle overige subsidies/bijdragen, onderverdeeld naar herkomst van de middelen.
Het niet bestede deel van de subsidies/bijdragen neemt u op de balans op onder de kortlopende/langlopende schulden.

4.2.3 Lasten

Bij deze post wordt onderscheid gemaakt tussen Beheerlasten (personeelslasten en materiële lasten) en Activiteitenlasten (personeel en materieel).

- a. Beheerlasten
Onder beheerlasten wordt verstaan alle uitgaven voor personeel en materieel die samenhangen met het beheer van de organisatie en niet direct toe te wijzen zijn aan activiteiten. Ze worden uitgesplitst in personele en materiële beheerlasten. Personele lasten omvatten tenminste de bruto salarissen, werkgeversdeel sociale lasten, vakantiegeld, kosten pensioenpremie en kosten inhuur. U dient de personele lasten toe

te lichten in overeenstemming met de toelichtingsvereisten in RJ 640.413 en RJ 271 Personeelsbeloningen (waaronder paragraaf 7 vereisten voor Wet normering top inkomens).

Onder de materiële lasten vallen zaken als huisvesting, kantoorkosten, algemene publiciteitskosten en afschrijvingskosten.

b. Activiteitenlasten

De activiteitenlasten worden onderverdeeld in personele en materiële activiteitenlasten en bestaan uit kosten die direct samenhangen met de activiteiten van uw organisatie. U dient de wijze waarop kostentoerekening aan activiteiten plaatsvindt, in de toelichting te vermelden (RJ 640.412).

c. Onder de materiële lasten kunt u de lasten opnemen die direct samenhangen met de projecten die u uitvoert (bijv. productiekosten, marketing- en publiciteitskosten).

4.2.4 Saldo bijzondere baten en lasten

Hier verantwoordt u baten en lasten uit gewone bedrijfsuitoefening, maar die door hun aard, omvang of incidentele karakter apart moeten worden gepresenteerd en toegelicht (bijvoorbeeld boekwinst of -verlies bij afstoting van materiële vaste activa, vrijval van voorziening, lasten uit reorganisatie). Volg hierbij de actuele Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ 270.4).

4.3 Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

U dient, voor zover van toepassing in de toelichting een opgave op te nemen van de gebeurtenissen na balansdatum met belangrijke financiële gevolgen en de omvang ervan (RJ 640.414).

Accountantsprotocol Verantwoording bekostiging Media instellingen

1 . Algemene uitgangspunten

1.1 Doelstelling

Dit protocol heeft betrekking op de accountantscontrole (verder: controle) van de financiële verantwoording van de Stichting Omroep Muziek, de Stichting Nederlandse Lokale Publieke Omroepen, het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid en het landelijke expertisecentrum Mediawijzer.net (hierna: media instelling) die krachtens de Mediawet 2008 bekostigd worden door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (hierna: OCW). Artikel 2.183, lid 2 Mediawet 2008 bepaalt dat aan de instelling voorschriften kan worden verbonden voor het ter beschikking stellen van bijdragen. In het Handboek verantwoording bekostiging Media instellingen en de beschikkingen voor bekostiging zijn de verantwoordingsvoorschriften opgenomen. Deze voorschriften leiden tot de volgende accountantsproducten (zie 1.3):

- De accountant van de instelling moet een controleverklaring omtrent de getrouwheid en financiële rechtmatigheid bij de financiële verantwoording verstrekken.
- In voorkomende gevallen moet de accountant een rapport van bevindingen opstellen, wanneer bij de controle de in het protocol vastgelegde rapporteringstolerantie wordt overschreden.

Het protocol is bedoeld om, aanvullend op de geldende beroepsvoorschriften van de NBA, limitatief vast te leggen welke onderwerpen door de accountant moeten worden gecontroleerd en onderzocht.

1.2 Wettelijk kader

Voor de controle is de volgende specifieke wet- en regelgeving relevant voor de verantwoording door de Media instellingen (incl. eventuele wijzigingen):

- de Mediawet 2008, hoofdstuk 2: artikelen 2.180, 2.181, 2.182 lid 1 en 2.183.
- Burgerlijk Wetboek, Boek 2, Titel 9 (BW 2 Titel 9)
- Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving, met name RJ 640 (organisaties zonder winstoogmerk)
- Wet normering topinkomens: indien de WNT op de instelling van toepassing is volgt de accountant het door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) opgestelde controleprotocol WNT: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0045243/2021-07-01>
- Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016, met uitzondering van de voorschriften over het treasurystatuut, de artikelen 6,7 en 10 en de paragrafen 4 en 5.²

de Europese (daarmee wordt bedoeld Europese richtlijnen 2014/23/EU betreffende het plaatsen van concessieopdrachten en 2014/24/EU betreffende het plaatsen van

² U dient, voor zover uw instelling gebruik maakt van financiële derivaten, de voorschriften over financiële derivaten in de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 overeenkomstig toe te passen, met dien verstande dat:

- in artikel 1 bij de definitie van 'externe toezichthouder' in plaats van 'de Inspectie van het Onderwijs' wordt gelezen: het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
- in artikel 1 bij de definitie van 'interne toezichthouder' wordt gelezen het orgaan binnen het bevoegd gezag van uw instelling dat onafhankelijke van het bestuur en/of de directeur functioneert en dat intern toezicht houdt op de uitvoering van de taken van uw instelling;
- u voor de toepassing van de regeling gelijk wordt gesteld met een instelling vallend onder de definitie 'Instellingen' in artikel 1 van de regeling.

overheidsopdrachten) en de nationale wet- en regelgeving inzake aanbestedingen (daarmee wordt bedoeld artikel 1.1 van de Aanbestedingswet 2012)

Het referentiekader voor de controle ligt vast in dit protocol. Het protocol geeft in hoofdstuk 2.2 en 2.3 een limitatieve opsomming van de relevante bepalingen die in de controle moeten worden betrokken, met aanwijzingen over de reikwijdte en de diepgang van de controle.

Dit protocol is opgesteld naar analogie van de door de NBA uitgegeven "Schrijfwijzer Accountantsprotocollen 2017". De daarin opgenomen uitgangspunten zijn specifiek gemaakt voor het OCW mediaterein. Waar mogelijk zijn tekstpassages uit de handreiking in dit accountantsprotocol overgenomen. Voor de controle van de financiële verantwoording is in dit protocol een verplichte tekst voor de controleverklaring opgenomen. De beschreven controlewerkzaamheden zijn bedoeld als aanvulling op de "Nadere voorschriften Controle- en overige standaarden" (NV COS).

1.3 Accountantsproducten

Van de accountant van de media instelling worden de volgende producten verwacht:

1. Verklaring van getrouwheid en (financiële) rechtmatigheid bij de jaarrekening van de media instelling;
2. Een vormvrij rapport van bevindingen, waarin de accountant rapporteert – indien aan de orde – over enkele in dit controleprotocol genoemde onderwerpen.

Ad. 1: De accountantscontrole op de financiële verantwoording mondt uit in een controleverklaring. De accountant maakt gebruik van de bij dit protocol gevoegde modelteksten en betreft de financiële rechtmatigheid in zijn oordeel. Van de accountant wordt verwacht dat hij zijn controle in het kader van de financiële rechtmatigheid zo inricht, dat hij met inachtneming van de gegeven controletolerantie tot een oordeel over de financiële rechtmatigheid kan komen. Bij een controle van een jaarrekening maakt de accountant gebruik van de toegevoegde modeltekst. De accountant mag ervoor kiezen om ten behoeve van OCW een zogenaamde "WG-verklaring" af te geven, waarbij uitsluitend de naam van de accountant met aanduiding w.g. (was getekend) wordt vermeld. De origineel ondertekende verklaring/rapport met de persoonlijke handtekening van de accountant moet in het archief van de media instelling worden opgenomen.

Ad. 2: Dit vormvrije rapport van bevindingen is bedoeld voor het eventueel melden van bevindingen bij het uitvoeren van de aanwijzingen in dit controleprotocol. Hiervoor geldt een standaard rapportagetolerantie van 0,1% van de totale bekostiging van OCW. Deze tolerantie geeft aan vanaf welke omvang afwijkingen in het rapport van bevindingen gemeld moeten worden.

1.4 Voorschriften voor de accountant

Er bestaan specifieke voorschriften voor registeraccountants en accountants-administratieconsulenten, met name de Controle en Overige Standaarden (NV COS). Uitgangspunt voor het accountantsonderzoek gericht op het financieel verslag is Standaard 700 'Het vormen van een oordeel en het rapporteren over financiële overzichten'. Voor de documentatie van verrichte controlewerkzaamheden, de bevindingen en de conclusie daarbij gelden de eisen zoals genoemd in Standaard 230.

1.5 Procedure controleprotocol

Dit controleprotocol geldt voor de media instellingen vanaf 2022 over het verantwoordingsjaar 2022 en is tot nader order van toepassing.

2. De controleverklaring bij de financiële verantwoording van de Media instellingen

2.1 Algemeen

Dit onderdeel bevat nadere aanwijzingen voor de inrichting van de accountantscontrole en bestaat uit de volgende onderdelen:

- de financiële verantwoording
- betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van de jaarrekeningcontrole
- omgaan met afwijkingen (fouten) en onzekerheden

2.1.1 De financiële verantwoording

De jaarlijkse verantwoording van de media instellingen voor het Ministerie van OCW vindt zijn grondslag in de Mediawet 2008. De financiële verantwoording bestaat uit een jaarrekening met een bestuursverslag en overige gegevens. De accountant moet controleren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft en of bekostiging rechtmatig is besteed. Hiertoe stelt hij vast dat de in de financiële verantwoording van de media instelling verantwoorde baten, lasten en balansmutaties voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals vermeld in paragraaf 1.2 (wettelijk kader) en uitgewerkt in 2.3 (financiële rechtmatigheid) van dit protocol. Aan de niet in paragraaf 1.2 genoemde artikelen van de wet- en regelgeving hoeft bij de uitvoering van de controle geen aandacht te worden besteed, met dien verstande dat teneinde de controle op de hierboven genoemde artikelen goed te kunnen verrichten kennisneming van de Mediawet en de niet genoemde artikelen van de genoemde regelingen (inclusief de toelichting) noodzakelijk is.

2.1.2 Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van de jaarrekeningcontrole

De accountant richt zijn controle zodanig in, dat hij met een redelijke mate van zekerheid kan verklaren dat in de jaarrekening geen afwijkingen (fouten) en onzekerheden voorkomen met een belang groter dan de voorgeschreven toleranties. Indien dit begrip voor het gebruik van statistische technieken gekwantificeerd moet worden, moet uitgegaan worden van een betrouwbaarheid van 95%. Een controleverklaring met een goedkeurende strekking impliceert dat, gegeven eerder genoemde betrouwbaarheid, de maximale afwijking voor wat betreft de financiële rechtmatigheid in het financieel verslag niet groter is dan 2% van de som van de baten (bedrijfsopbrengsten). Voor de bepaling van het accountantsoordeel over de rechtmatigheid geldt de volgende tolerantietabel:

Tabel: Toleranties

Materialiteitsgrens rechtmatigheid	Goedkeurende verklaring	Verklaring met beperking	Verklaring van oordeelonthouding/ Afkeurende verklaring
Fouten (afwijkingen) in verantwoording en onzekerheden in de controle	$\leq 2\%$	$> 2\% - \leq 4\%$	$> 4\%$

In dit protocol worden **geen** toleranties voorgeschreven voor de getrouwheid. Het is de verantwoordelijkheid van de accountant om deze te bepalen met inachtneming van hetgeen hierover in de standaarden van de NBA is opgenomen.

Indien de accountant zowel fouten in de informatie van de financiële verantwoording als onzekerheden in de controle aantreft, dan weegt hij deze bij zijn oordeelsvorming altijd in onderlinge samenhang.

2.1.3 Omgaan met afwijkingen (fouten) en onzekerheden

Van een fout in de verantwoording is sprake indien naar aanleiding van de uitgevoerde controle is gebleken dat een (gedeelte van een) post niet in overeenstemming is met één of meer aspecten van de wet- en regelgeving. Fouten worden in absolute zin opgevat voor zover het de naleving van de wet- en regelgeving betreft. Saldering van fouten is daarom niet toegestaan.

Van een onzekerheid in de controle is sprake als er onvoldoende (controle-) informatie beschikbaar is om een (gedeelte van een) post als goed of fout aan te merken. Bijvoorbeeld als onzekerheid bestaat over het wel of niet voldoen aan de wet- en regelgeving. Voor een adequate onderbouwing van het oordeel is het noodzakelijk dat de accountant fouten en onzekerheden zoveel mogelijk kwantificeert.

Het uitgangspunt is dat geconstateerde fouten zoveel mogelijk door de media instelling moeten worden gecorrigeerd. Ten aanzien van fouten, die betrekking hebben op rechtmatigheid geldt dat correctie veelal niet mogelijk is omdat de besteding reeds plaats heeft gevonden.

Voor wat betreft het omgaan met geconstateerde fouten geldt voor de controle van de jaarrekening:

- Ten aanzien van het getrouwe beeld van de jaarrekening heeft de media instelling fouten met een gezamenlijk financieel belang beneden de goedkeuringstolerantie niet te corrigeren en de accountant heeft ze niet te rapporteren. Het effect op de vermogenspositie (de belangrijkste informatievraag voor OCW) is namelijk gering.
- Met betrekking tot de financiële rechtmatigheid wordt onderscheid gemaakt tussen materiële en niet-materiële fouten. De media instelling corrigeert voor zover mogelijk geconstateerde fouten. De media instelling kan echter fouten niet altijd corrigeren. De accountant informeert het bestuur en het interne toezichthoudende orgaan hierover conform de geldende beroepsvoorschriften. Materiële fouten (d.w.z. fouten groter dan de goedkeuringstolerantie) hebben invloed op de strekking van de controleverklaring en worden uit dien hoofde in de controleverklaring toegelicht. Ten aanzien van niet-materiële fouten (d.w.z. fouten kleiner dan de goedkeuringstolerantie) meldt de accountant deze in het rapport van bevindingen, rekening houdend met de standaard rapportagetolerantie.

2.2 Getrouwheid

2.2.1 Verslaggevingscriteria

Uitgangspunt zijn de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek (Boek 2 Titel 9), de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder RJ 640, nader van toepassing verklaard in hoofdstuk 1 van het Handboek Verantwoording bekostiging Media instellingen. De accountant stelt vast dat de jaarrekening aan de in dat hoofdstuk genoemde wet- en regelgeving voldoet. RJ 660 geldt voor de onderwijssector van OCW en is hier niet van toepassing.

2.2.2 Het bestuursverslag

De accountant stelt vast dat het bestuursverslag alle elementen bevat die in artikel 391 van Boek 2 titel 9 BW zijn gesteld en in hoofdstuk 2, onder "bestuursverslag" van het Handboek Verantwoording bekostiging overige Media instellingen. Verder stelt hij volgens Standaard 720 vast of het bestuursverslag met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

De accountant dient de Regeling controleprotocol WNT na te volgen en de modelverklaring dienovereenkomstig aan te passen.

2.3 Financiële rechtmatigheid

2.3.1 Algemene aspecten

De accountant stelt vast of de media instelling de bekostiging door OCW rechtmatig heeft besteed. Het referentiekader voor het accountantsoordeel over de financiële rechtmatigheid wordt gevormd door de wet- en regelgeving genoemd in paragraaf 1.2 van dit protocol.

2.3.2 Aanvullende rechtmatigheidsaspecten

Naast de hierboven genoemde rechtmatigheidsaspecten stelt de accountant vast dat in de financiële verantwoording alleen posten zijn opgenomen die zijn verbonden aan de uitvoering van de activiteiten waarvoor de bijdrage is toegekend en dat is voldaan aan de hieraan verbonden verplichtingen (opgenomen in de bekostigingsbeschikking).

1. De accountant dient de Regeling controleprotocol WNT na te volgen.
2. Aanbesteding: zie paragraaf 2.3.3.

2.3.3 Aanbesteding

Voor **aanbestedingen die boven de Europese drempelbedragen vallen** geldt een specifieke rapportagegrens van 2% van de totale baten. Voor de definiëring van de fout moet in het eerste jaar worden uitgegaan van de volledige contractwaarde. Indien geen contract aanwezig is wordt de fout bepaald door de in dat jaar opgenomen kosten. Deze fout komt bij overschrijding van de gebruikelijke controle- en rapportage toleranties (materialiteit) dan tot uitdrukking in de controleverklaring.

De hoofdregel bij geconstateerde fouten bij aanbestedingen is dat de fout éénmalig tot uitdrukking komt en wel in het jaar waarin de beheerhandeling heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. De fout komt bij overschrijding van de materialiteit en rapportagegrens tot uitdrukking in de controleverklaring. In de jaren na de eerste melding hoeft gedurende de looptijd van het contract de fout niet meer te worden betrokken in de foutenevaluatie. Bij afloop of verlenging van het contract is sprake van een (nieuwe) beheerhandeling. Dit betekent dat de fout opnieuw betrokken moet worden in de foutenevaluatie. Dit geldt niet als de verlenging voortvloeit uit de optie jaren, zoals opgenomen in het eerdere contract dat is afgesloten en daarbij al in de foutenevaluatie is meegenomen. Voor contracten met een onbepaalde tijd geldt dat, als de aanbestedingsovereenkomst qua aard en omvang substantieel wijzigt en de aanbestedingsregels naar het oordeel van de accountant niet zijn nageleefd, de fout opnieuw betrokken moet worden in de foutenevaluatie. Voor de omvang van het foutbedrag wordt in eerste instantie uitgegaan van het daadwerkelijk afgesloten contract. De totale contractwaarde wordt dan betrokken in de foutenevaluatie in het eerste jaar. Indien sprake is van een contract voor onbepaalde tijd wordt de geraamde contractwaarde over 48 maanden genomen. Zowel bij meerjarige contracten waarvan de omvang niet vaststaat en ook niet kan worden geschat, als bij contracten voor onbepaalde tijd, worden elk jaar de afroepen (verplichtingen) die voortkomen uit deze (raam) contracten meegenomen. Alleen bij meerjarige contracten waarvan de omvang niet vaststaat en ook niet kan worden geschat, worden elk jaar de afroepen (verplichtingen) die voortkomen uit deze (raam) contracten als fout aangemerkt.

Omdat de aanbestedende diensten vooraf altijd een inschatting moeten doen van de contractwaarde om de juiste wijze van aanbesteding te bepalen zal dit zich alleen bij hoge uitzondering voordoen. Indien er geen contract is afgesloten wordt de omvang van de fout bepaald door de in dat jaar opgenomen kosten. Dit kan (indien van toepassing) zich

uitstrekken tot alle percelen, waarvoor geen aanbesteding heeft plaatsgevonden. Indien er ten onrechte geen contract is afgesloten (onrechtmatigheid in betreffende controlejaar) heeft de instelling de gelegenheid om de fout te herstellen en alsnog een contract af te sluiten in het volgende controlejaar. Indien ze dit niet doet, is er in het volgende controlejaar opnieuw sprake van een fout in de beheerhandeling voor de in dat jaar opgenomen kosten.

Indien de beheerhandeling in een voorgaand boekjaar is verricht en ten onrechte niet in een voorgaand boekjaar in de foutevaluatie is betrokken (bijvoorbeeld bij opvolging accountant of door beperkte bestedingen niet uit de controle naar voren is gekomen), dan hoeft deze fout niet alsnog in de foutenevaluatie in het volgende jaar opgenomen te worden. Wel wordt deze fout onder de aandacht van de leiding van de instelling gebracht bijvoorbeeld door middel van een management letter of accountantsverslag. w

Bij de toetsing van de drempelbedragen voor Europese aanbestedingen dient uitgegaan te worden van de contractwaarde exclusief BTW

Voor **de aanbestedingen onder de Europese drempelbedragen** geldt een kwalitatieve materialiteit. Hiermee wordt bedoeld dat de instellingsaccountant de AO/IB rondom deze aanbestedingen beoordeelt en daarover (in geval van niet voldoen) rapporteert in de management letter en/of het accountantsrapport aan de RvT en/of het bestuur.

3. Model controleverklaring bij de jaarrekening

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: <<Naam Opdrachtgever>>

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 202X

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 202X van (naam entiteit) te (statutaire vestigingsplaats) gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van ... (naam entiteit) op 31 december 202X en van het resultaat over 202X in overeenstemming met het Handboek verantwoording bekostiging Media instellingen;

zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 202X in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 1.2 (wettelijk kader) en uitgewerkt in 2.3 (financiële rechtmatigheid) van het Accountantsprotocol Verantwoording bekostiging Media instellingen en in de bekostigingsbeschikking

De jaarrekening bestaat uit:

- 1) de balans per 31 december 202X;
- 2) het exploitatieoverzicht over 202X; en
- 3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Accountantsprotocol verantwoording bekostiging Media instellingen vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van ... (naam entiteit) zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 202X hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW en het Handboek verantwoording bekostiging Media instellingen is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in het Accountantsprotocol verantwoording bekostiging Media instellingen en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met het Handboek verantwoording bekostiging Media instellingen.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Handboek verantwoording bekostiging Media instellingen. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals vermeld in paragraaf 1.2 (wettelijk kader) en uitgewerkt in 2.3 (financiële rechtmatigheid) van het Accountantsprotocol Verantwoording bekostiging Media instellingen en de bekostigingsbeschikking.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de media instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

<<Plaats>>, <<datum>>

<<Naam accountant>>

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol verantwoording bekostiging Media instellingen, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat dat baten en lasten alsmede balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze

controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in het financieel verslag verantwoorde baten en laten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals vermeld in paragraaf 1.2 (wettelijk kader) en uitgewerkt in 2.3 (financiële rechtmatigheid) van het Accountantsprotocol verantwoording bekostiging Media instellingen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

4. Model controleverklaring bij het financieel verslag

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: <<Naam opdrachtgever>>

Ons oordeel

Wij hebben het financieel verslag betreffende het project (naam project) van (naam entiteit) te ... (statutaire vestigingsplaats) over ...(periode/jaar) gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- is het financieel verslag, aangaande het bedrag van € ... per saldo aan subsidiabele kosten en opbrengsten, in alle van materieel belang zijnde aspecten juist opgesteld in overeenstemming met het Handboek verantwoording bekostiging Media instellingen.
- zijn de in het financieel verslag verantwoorde baten en lasten over 202X in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 1.2 (wettelijk kader) en uitgewerkt in 2.3 (financiële rechtmatigheid) van het Accountantsprotocol Verantwoording bekostiging Media instellingen en in de bekostigingsbeschikking.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Accountantsprotocol verantwoording bekostiging Media instellingen vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het financieel verslag'.

Wij zijn onafhankelijk van ... (naam entiteit(en)) zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Beperking in gebruik en verspreidingskring

De financiële verantwoording is opgesteld voor het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap met als doel ... (naam entiteit(en)) in staat te stellen te voldoen aan de voorwaarden en regelgeving zoals vermeld in paragraaf 1.2 (wettelijk kader) en uitgewerkt in 2.3 (financiële rechtmatigheid) van het Accountantsprotocol Verantwoording bekostiging Media instellingen. Hierdoor is de financiële verantwoording mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. De financiële verantwoording met onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor ... (naam entiteit(en)) en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur en de raad van toezicht voor het financieel verslag

Het bestuur van de entiteit is verantwoordelijk voor het opstellen van het financieel verslag in overeenstemming met het Handboek verantwoording bekostiging Media instellingen. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de bestedingen die zijn opgenomen in het financieel verslag. Dit houdt in dat deze bestedingen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 1.2 (wettelijk kader) en uitgewerkt in 2.3 (financiële

rechtmatigheid) van het Accountantsprotocol Verantwoording bekostiging Media instellingen..

Het bestuur is ten slotte verantwoordelijk voor een zodanig interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opstellen van het financieel verslag en de naleving van de relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van het jaarverslag

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van dit jaarverslag nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

<<Plaats>>, <<datum>>

<<Naam accountant>>

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol verantwoording bekostiging Media instellingen, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen , het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in het financieel verslag staan.
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van het financieel verslag en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of het financieel verslag een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in het financieel verslag verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.